

A repülőverseny

Az első nap.

— Junius 5. —

A szél elült és a levegő acélkékje egyre fompul. A fenyegető, sötét viharfelhők, a melyek telve voltak a felgyülemlett rekkenő hőség villámosságával, bajhozó veszedelem nélkül eltakarodtak. És a deszkavázás bódéból előkerül sorára egy-két, majd öt-hat gép. Berreg a motor, ügyeskedő szolga forgatja a csavart, kerekein szaladni kezd a masina, aztán föl-emelkedik tizenöt-husz méter magasba. És száll a fehér oszlop körül, mely a rengeteg tér közepén áll, száll tovább, fölfegyverzett szemünk is alig bírja már követni, vékony szárnyu szita-kötőnek látszik, a mint beleenyészik a szürke távolságba. Majd pályája tulso körivét befutva, ismét közeleg felénk. A társa követi. Az egyik fölszáll előttünk a magasba, a fecske biztos könnyedségével. A másik üldözőbe veszi és föl-emelkedik még szédítőbb magasságokba. Most ime zuhanó eséssel, negyvenöt fokos szögben hagyja el amaz a légi tájat, azt hinnéd, a következő percben a fejünkre zuhan, ronccsa törve magát, pozdorjává a gépét s a vészbe magával rántva száz nézőt: s egyszerre irányt változtat, bájosan és könnyedén siklik tova tapok orkánna dagadt viharában. És kitör belőlünk a kiáltás, a melyben a naiv lelkesedés és a kulturájával diadalmas modernség szöges ellentéte vegyül össze: *repül az ember.*

Ezért a látományért gyűltünk össze vasárnap Rákos mezején ezrével. Hogy lássuk, mint kísérti meg Dédalus az üres levegőt nem embernek szánt szárnyakkal. És ez a látvány kárpótolt mindenért: a rendezés kezdő ügyetlenségeért, a Budapestben mindig éhes zsaroló kedvért, az időjárás durcás szeszélyeért. Mert bizony szó sincs róla, a nagy nemzetközi gyülekezés okos, világos és zökkenés nélkül való elrendezéséhez hiányzik a gyakorlatunk. A bizottság abban a téves hitben élt, hogy mennél nagyobb számú személyzetet alkalmaz, annál biztosabb lesz a közönség sima kiszolgálása. Hihetetlen menyiségben lepték el a teret a rendezők, a kiknek karszalagja a szívarvány valamennyi alapszínében pompázott, megtoldva még néhány pótlószínnel. Ellenben a rend néha aggasztó ingadozást mutatott, noha a közönség tömege mélyen alatta maradt minden várakozásnak. Viszont az apró szolgálatok kurzusa úgy felszökkent, mintha egy zseniális börzekirály dolgozott volna a titokzatos háttérben. Egy csésze kávé ára a büffében egy korona; a hozzávaló péksütemény darabja nyolc (8!) fillér. A fagyalt

tíz-tizenkét méteres szél fogadott bennünket. Eleinte oly hálásak voltunk ezért a váratlan üdülésért. Első csalódásunk kétségkívül kellemes volt: szörnyű kánikulától tartottunk és erősítő, üdítő, acélos szabad levegőre jutottunk. És kellemes volt a második csalódás is. Az árnyékot adó tribünök védelme alatt gyér sorokban ült, járkált, mulatott a publikum; a starthely és a tribünök közti téren tágas, kényelmes, napsütötte, mégis egészen elviselhető klímájú korzó kigyózott föl s alá. Ugy látszik, a tolongástól tartottak a legtöbben, azért halasztották el a verseny megtekintését köznapra. Okosan cselekedtek. Nekünk legalább semmi kárt nem okozott aggodalmaskodásuk. S nekik is módjukban lesz tíz napon át, hogy kárpótlást szerezzenek maguknak és megnézzék, a mit föltétlenül meg kell nézni, a világ első szárnyas embereinek gyönyörű repülését.

Már odamenet, a míg a vicinális mentén a Külső Kerepesi-uton végighajtatunk, nyilvánvaló, hogy a Blériot októberi fölszállása alkalmával veszedelmessé vált torlódás nem fog megisméltódni. Harmadfél órára van jelezve hivatalosan a verseny kezdése. Negyedórával előtte még szinte ijesztő a husz koronás helyek üressége. A két sor páholy a tribünök szélén lassankint megtelik. Ezek mind bérletben kelték el. De a többi részen szinte a kelleténél nagyobb a kényelem. Ha a Király-díj zivatarja

Megnyílt az aviatikai osztály.

A versenyek alkalmával az összes aviatikai alkatrészek raktáron tartatnak.

Elsőrangú légesavarok (Hélice normale), favázak, szövefek, Pogon-gyerfák, fufókerekék, olaj, benzin, accumulator-föltés, aszfalos- és gépműhely.

Bárdi Garage

VI. ker., Mozsár-utca 9. sz.

csapna le, itt nem következne el a toalették tragikómikus katasztrófája.

A hangárok tájékán még csönd van. Erős a szél, a komplikált nyelvű jelző-oszlop még némán hallgat. Mindenki látja, hogy szó sem lehet egyelőre fölszállásról. A vidám kedvű, türelmes közönség soraiban megjelenik egy-egy aviatikus. A befentések már tudják: ez a követő ur az olasz Amerigo, az elegáns, karcsu alak Montigny gróf. Közben — alig vettük észre — szállingózva, ki hintón, ki automóbilon, megérkezett az egész Budapest. A ki nem jött el, az nyilván a Freudenauban lesi Rascal győzelmét és boldogan köszönti a kékszalag ez idej nyertesét, a népszerű Teleki gróft.

Nemzeti önértékünk azonban, a mindig éber és mindig becsvágyó, ezen a gyepen is megeléghet. Negyedfél tájban megérkezik József királyi herceg, Augusta királyi hercegné asszony és udvaruk. S mialatt az udvari páholyba igyekeznek, a katonai zenekar kürtösei tüdejük szakadtából zengik a *Gotterhalte* ismert és sokat vitatott kottáit. Tüntetés azonban nincs. Az emberek nyelnek egyet és elgondolják magukban: a huszadik században vagyunk, a haladás a mesebeli óriások lépésével törtet előre, az ember röpi és — az udvari szertartás még Ferenc császár korában tart.

Most már fölvonult a hölgyek tábora is, párisi eleganciával és izléssel. S itt van egy másik had is, nem kevésbé érdekes: a politikusok serege. A miniszterelnök hosszasan beszélget Károlyi György gróffal, ama szép fekete ifjuval, a ki a darabontok korszakából munkásságának oly becses emlékét hagyta az utódokra. Polónyi Géza kitartó hévvel udvarol egy szép és elmés asszonynak. Új honatyák moso-

Robert Gyula

bluz- és pongyola-különlegességek

Budapest,

IV., Váci-utca 13. sz.

lyogva fogadják új és régi barátaik üdvözlését. De van egy bubánatos sarok is az ünneplő gyülekezetben. Itt nyomban meg lehetne alakítani a kibukottak klubját, olyan szép számban gyűltek össze. Ha a lebukottak száma csak egy ötödrész ennyi volna, a Rákos mezeje katalaunumi gyászmezővé változnék.

Mindaz azonban még mindig nem röpi. Négy óra tájban mégis kihoznak a hangár-ból két gépet, a számukról megállapíthatjuk, hogy a világhírű Paulhan, a london-manchesteri ut hőse az egyiknek a gazdája, a másiké Efimov, a zseniális orosz. A gép berreg, kattog, a csavar nekilendül, a kerek megindulnak, néhány métert fut a földön a madár, aztán fölszáll, talán egy méternyi magasra, aztán megint leül. Nem sikerült a start? Baj van a masinával? Tulságosan heves a szél? A sportférfiak megnyugtának: ez csak startverseny. Paulhan itt is világrekordot teremtett, tizenkettőfél méteres gurulás után már a levegőben volt. Utána Efimov kísérletezik, de neki csak tizenöt méter után sikerült a fölemelkedés. Bírálok nvüzsögnek, szolgál futkosnak, az alkalmazottak fontoskodnak. A közönség keveset látott és kezdi elveszíteni türelmét.

Most hosszú szünet következik. Félőtkor mégis fölszáll Efimov és pompás tempóval indul el légi útjára. Három és egyharmad kilométer egy-egy kör és hatszor egymásután teszi meg az utat, simán, egyenletesen, biztosan. Paulhan is fölszáll és kétszer hat körfutás után, viharos tapsra ragadva nézőit, csendben leereszkedik.

A mint a nap leszáll s elült a szél, egyszerre a gépek egész raja hagyja el fészket. Köztük van Latham is karcsu monoplánján. A kedvelt és sorsüldözött aviatikus felé fordul minden figyelem. Latham gépe megindul a földön, próbál megválni a talajtól, de alig szakadt el tőle, már megint lent van. Messziről látszik, hogy madarának szárnya elgörbült. A közönségen roppant izgatottság válik urrá. A tér keleti

Repüljön be saját érdekében

és tekintse meg teljes kiállításban levő raktáramat: I. rendű női- és férfiposztók, gyapjú ruhakelmék, vásznak stb. hallatlan olcsó árak.

GERGELY posztó és szövet nagy raktár Budapest, IV., Koronaherceg-u. 3. az udvarban jobbra.

oldaláról lovasrendőrök vágatnak, fürge mentőkocsit siet Latham segítségére. De neki magának nincs semmi baja. Csak a madara nem fog repülni ma.

Hanem a többi annál izgatottabb versenyre kél. A francia Chavez kétsiku gépén bámulatos ivben szökken föl a magasságba. A német Freij

**Levélpapírosokat
Látképeslapokat és
Emléktárgyakat
nagy választékban tart**

Rigler József Ede

:: papírneműgyár részvénytársaság ::

BUDAPEST, { V., Erzsébet-tér 19. sz.
IV., Egyetem-tér 5-6.
VI., Rózsa-utca 55. sz.

a jelenlévő milliomosok gazdasági viszonyaihoz alkalmazkodott.

S mindennek tetejébe az idő sem akart szót fogadni kívánságainknak. Benn a városban egész délelőtt emésztő hőség volt. A fehéren izzó levegőt szellő sem mozgatta. Künn a Rákos szabad terén — edig erős,

FODOR JÓZSEF cs. és kir. udvari butorgyár BUDAPEST, IV., Keckeméti-utca 6.

Japán és himzett batiszt

BLUZOK

pongyolák, aljak és ruhák óriási választékban

Faludi László cégnél

Budapest, VI., Andrassy-ut 48. szám.

Divatlap ingyen. Telefon 162-72.

mesteri könnyedséggel követi. Gyönyörű vonalban szántja a levegőt *Pischof* monoplánja. Ott röpköd a belga *Kinet*, az osztrák *Winziers*, a francia-lengyel *Bielovucic*. Elkáprázik a szem, ha követni akarja valamennyit. A roppant téren nem lehet egy pillantásba belefoglalni a lég-röpülő csodáit. Csak ha egymás közelébe érnek, mintegy játékosan üzve, kergetve, hajszolva egymást, akkor telik el a lélek kimondhatatlan gyönyörűséggel, szinte gyermekes hálával, hogy ezt is megadottát érnie...

Csendes este borul Rákos mezejére. Már nem biztos a járás a homályos levegőben sem, de a merészebbek még fenn száguldanak, belehevülve az izgalmas, vakmerő, férfias játékba. A közönség oszlófélben van. A kapunál kissé megtorlódik a kocsiábró, de néhány pernyi türelem és egy-egy suhanc olesó szolgálatkészsége mindenkit hozzájuttat kocsijához. Dicsérjük meg érte a rendőrséget, a mely ma páratlan tapintattal és az erőszak vagy tolazkodó gondoskodás minden nyoma nélkül mozgatta láthatatlan szálain a nagyra dagadt sokadalmat. Maga *Boda Dezső* dr. főkapitány ügyelt embereire és minden tulás nélkül mondhatjuk — csodát művelt. A *Blieriot* délutánjának minden tapasztalását értékesítette s ezzel elkerülte a tolongást. A versenytér mellett elhúzódó vasuti pályateset katonasággal őriztette, hogy a sineket a tömeg el ne lepje és ezzel a forgalmat meg ne akassza. Ha visszajövet a vasuti sorompót le nem eresztik és ezzel nem akasztják meg a kocsik elvonulását, félóra alatt lebonyolódik a hazatérők egész korzója.

A mentők óriási apparátussal vonultak ki

A REPÜLŐVERSENYRE

Budapestre érkező idegenek

kellemes találkozhelye

jászapáti **Kaszás Lajos** vendéglője

VII., Rákóczi-ut 44.

Elegáns étkező-terem, díszes kerthelyiség.

Kovács Aladár dr. igazgató személyes vezetése alatt. Milyen szemmel nézték a legközelebről érdekelt-aviatikusok a hordozó kocsikat, a kötőszereket, a sebészi szerszámot rejtő szekrénykéket, azt nem kérdeztük. Talán a megnyugvás érzésével, talán kelletlenül, a *mementó* bántó élességével. Örülünk rajta mi is, ők is, hogy nem volt rájuk komoly szükség.

Az első napnak vége. Sokat nem hozott, nagy meglepődéssel nem kínált. De érezette Budapest közönségével, hogy körében egy világraszóló, nagy jövőre készítő, hatalmas perspektívát föltárho színjátéknak hangzott föl ünnepi préludiuma.

A verseny lefolyása.

Délután harmadfél órára tüzték ki hivatalosan a verseny kezdetét. A folyton tartó szél azonban másfél óra hosszat akadályozta a fölszállást. Végre négy órakor kivonták *Paulhan* francia és *Efimov* orosz aviatikus biplánját a program első számához, a *startversenyhez*. Előbb *Paulhan* indított a *startversenyben*. Ebben a versenyben az győz, a kinek a gépe a legrövidebb uton való nekifutás után fölemelkedik. *Paulhan* háromszor indult s 11 méter 05 centiméteres eredményével világrekordot ért el.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-22

Egyetlen városi mulatóhely.

Minden este 8 1/4 órakor

a szenzációs új júniusi műsor.

Fritz Grünbaum és Carli Nagelmüller

U. behozatok:

Schlesinger bácsi mint aviatikus.

Pepita Muki, Little Taté

és az összes elsőrangú új attrakciók.

Eddig *Curtissé* volt a rekord. *Efimov* (orosz) *Paulhan* rekordját le akarta verni, de tizenöt méternél jobb eredményt nem bírt elérni.

Bár a szél nem csökkent, *Efimov* fölszállt 4 óra 27 perckor és 6 kört irt le a levegőben (egy kör 3333 méter) 7 perc 38 másodperc alatt. Ezzel a föl-

Földváry Imre

férfidivat-, fehérnemű- és kalap-raktárai ::

Főüzlet: BUDAPEST Fiók: Kossuth Lajos-u. 18. VIII., Rákóczi-ut 7. Arjegyzék.

szállásával pályázott a távolsági, időtartam és gyorsasági versenyre.

Alig tett meg két kört, a levegőbe szökött *Paulhan* is és nyomon követte *Efimovot*. A két biplán nagy biztossággal kerengett 10—20 méter magasságban. *Paulhan* gépe szemmel láthatóan gyorsabb volt. A kitérő francia pilóta, a ki most a legnépszerűbb ember az aviatikában, a nagy szél miatt, miután 12 kört és 67 métert berepült, simán leszállott. Sebessége óránként 71.2 kilométer volt, 4 óra 47 perctől 5 óra 16 perc 49 másodpercig repült.

Latham startolása izgatta legjobban a közönséget. A fiatal mester hangárja előtt röppent a levegőbe. Lázás figyelemmel kísérték a *szitakötőt*. Rögön lehetett látni, hogy a gép motorja nincsen egészen rendben; az aeroplán alig 3—4 méternyre bírt csak fölemelkedni. Nem is tett kísérletet arra, hogy megkerülje a pályát, hanem átszelte keresztben a mezőt és a mikor fordulni akart, félelmetesen ingadozni kezdett a karcsu alkotmány. A következő pillanatban a kis szél is lenyomta a gépet a földre.

Mielőtt nyaralóba megyünk

:: vagy elutazunk ::

helyezzük biztonságba értékpapirjainkat, ékszereinket, biztosítási kötvényeinket és egyéb okmányainkat

A „HERMES” Magyar Általános Váltótűzlet R.-t.

Budapest, Hermes-udvar, IV., Koronaherceg-utca 5. szám

rendelkezésre bocsátja a célra — esetleg csak nyáron át is — a tűz- és betörésmentes, vasbeton-szerkezettel, ujonnan épített

SAFE-DEPOSIT

helyiségeiben levő pénztárfiókokat a fél saját zára mellett. — Nagyobb terjedelmű bóröndök vagy ládák is elfogadhatnak nyáron át megőrzésre a helyiségben. A bérleti díjnek a szelvények lefejtése és sorsolások ellenőrzése céljából modern berendezésű dolgozó-fülkék állnak rendelkezésre.

Bérleti, illetőleg megőrzési díj 16 kor-tól kezdve egy egész évre.

Külföldi pénznemeket, valamint a bel- és külföldi fürdőhelyekre és városaira szóló hitelevéleket a legolcsóbb feltételek mellett engedünk át.

Takarékbetéteket a legkedvezőbb kamattal mellett kamatoztatunk.

Az aeroplán orrával érte a földet, farka magasra emelkedett s jobb szárnya belefuródott a homokba. *Latham* mindazáltal a nyeregben maradt. A pálya közepéről lovasrendőrök vágattak segítségére. A repülőgép megrongálódott; csavarja elhajlott, szánkótálpa eltört és jobb szárnya megsérült. *Lathamnak* még egy versenygépe van és a megrongált aeroplán is kijavítható egy-két nap alatt.

Wagner és *Winziers* monoplánja, *Varhavalovszki* biplánja csak két-három percig maradt a levegőben. *Bielovucic*, a ki a magassági versenyre pályázott, szemre furcsa géppel állt a starthoz. *Sancher-Besa* biplánja egész skatulya-rendszerű. Vezetője, úgy látszik, még nem kész aviatikus, mert nehezen jött bele a tempóba. Vagy két pályakört repült be, de nem jutott föl tizenöt méternél magasabbra.

Chavez és *Frey* az egész közönséget bámulatra ragadta bravuros repülésével. Kétfedeles gépet használt mind a kettő s a magassági versenyre startoltak. Előbb *Chavez* indult s úgy szökött föl, mint az ijrről elpattant nyíl. Több kört repült be s legnagyobb magassága 162 méter volt. Érdekes volt leszállása is. Mintha csak lejtős sinen csuszott volna lefelé. Simán ért földet. Utána *Frey* emelkedett föl s vagy tíz percig röpült. Jobb eredményt ért el, mint *Chavez*, mert a hivatalos mérés szerint 184.5 méter volt a legnagyobb magassága.

Ezután nagy szünet következett, de azért a közönség nyugodtan maradt, mert a jelző-árbocon

Sportképkiállítás

Winkle Nándor

műkereskedésében, IV., Váci-utca 2. szám.

Racing, Hunting, Caching, Shuting, Polo etc.

lengő fehér zászló azt jelentette, hogy valószínűen lesz repülés.

Hetefél órakor jóformán elült a szél, alig három méteres volt a sebessége. Ekkor egész sereg biplánt és monoplánt toltak ki a hangárokból a start helyére. *Paulhan* bevitette gépét felszerébe, de *Efimové* kiinn maradt. Hetefél órától nyolc óráig a következők versenyeztek: *Efimov* orosz (*Voisin*-biplán), *Pischof* osztrák (*Pischof*-monoplán), *Winziers* osztrák (*Antoinette*-monoplán), *Latham* francia (*Antoinette*-monoplán), *Kinet* belga (*Farman*-biplán), *Paul* francia (*Voisin*-biplán), *Wagner* német (*Henriot*-monoplán), *Bielovucic* francia (*Sancher-Besa*-biplán), *Varhavalovszki* osztrák (*Vindobona*-biplán), *Chavez* francia (*Farman*-biplán), *Frey* német (*Sommer*-biplán), *Adorján* János (*Adorján*-monoplán).

Ezek közül *Paul* gépe nem emelkedett föl, *Adorjáné* szintén csak gurult, sőt e közben bal-szárnya a földet érte s megrongálódott. A többiek többé-kevésbé szép repülést produkáltak. A legnagyobb sikert érte el *Efimov*, *Kinet*, *Pischof*, *Chavez* és *Frey*.

Egynegyed nyolc órakor volt legérdekesebb a verseny, mert ekkor egyidőben hét repülőgép szelte a levegőt.

Kedves emléket vesz az, a ki 1 üveg sásliliom parfümöt visz haza 4.50 fillérért.

LUX MIHÁLY drogeria-, vegy- és illatszer-üzlet Budapest, IV., Múzeum-körut 7. sz.

Efimov összesen 1 óra 1 perccig volt a levegőben s ez idő alatt 59 kilométer és 548 méternyi utat tett meg. Tempója nyugodt. Alacsonyan, 10—15 méternyre szállt el a föld fölött.

Kinet 59 perc 32 másodpercig volt a levegőben és 56 km. és 840 méternyi utat tett meg. A leegyenletesebb repülést ő produkálta 40—50 méter magasságban.

Pischofot szintén megbámulták, mert bámulatosan nyugodtan keringett vagy félóra hosszágig tíz méter magasságban.

Az eredmény.

Összegezve a vasárnapi eredményt, a következőket állapíthatjuk meg:

Időtartam-verseny. 1. *Efimov* (1 óra 1 p.

Weszely István

sport-ujdonságok üzlete kirakatát IV. ker., Váci-utca 9. sz., tessék megnézni!

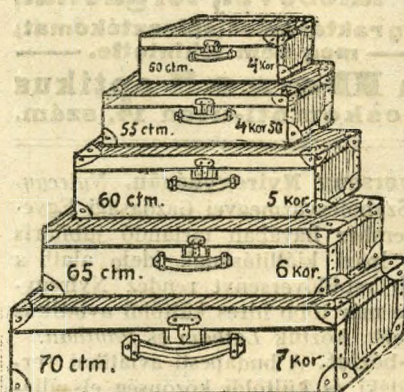
Gyermekek öröme:

Repülőverseny emléktárgyak:

Latham, *Grade*, *Demoiselle*, *Blieriot* repülőgép-kis modellek

Repülőgép modell alkatrészek.

Székely

bőröndös

Budapest, VII.,

Rákóczi-ut 4.

Kizárólagos készítő

ményű bőröndjei

legkifinomottabbak.

Arjegyzék ingyen.

17 mp.). 2. Kinet (59 p. 32 mp.). 3. Pischof. 4. Paulhan.

A napi ezer koronás díjat Efimov, a napi négyszáz koronás díjat Kinet nyerte meg.

Távolsági verseny. 1. Efimov (egy húsz méterre való repülés) 59 km. 548 méter. 2. Kinet 56 km. 840 méter. 3. Pischof.

A nap ezer koronás díjat Efimov, a négyszáz koronás díjat Kinet nyerte meg.

Magassági verseny. 1. Frey (184.5 m.). 2. Chavez (162 m.).

Napi első díj: Frey, második díj: Chavez.

Gyorsasági verseny. 1. Paulhan. Tíz kilométert (3 kör) 8 perc 25 mp. alatt tett meg, a mi óránként 71.2 kilométernek felel meg. 2. Pischof (66.4).

Napi első díj: Paulhan, második díj: Pischof.

Start-verseny. 1. Paulhan (11.05 méter), világrekord. 2. Efimov (15 m.).

A második nap.

— Junius 6. —

A repülőverseny második napján is színes, mozgalmas élet uralkodott a rákosi mezőn. Enyhe szél mellett derült, napfényes idő kedvezett a közönségnek s az aviatikusoknak. Félháromkor még úgy látszott, mintha Budapest népe tegnapi mára hirtelen megfellebbezett volna róla, mi várja odakünn; lassan gyülekezett a közönség. Három óra után aztán egyszerre megnépesedtek a tribünök s hullámzó ember-tábor öntötte el a nézőtér szabad tereit.

A gépek egyelőre a csukott hangárokhöz pihennek. Egy kétfedelekes masina áll mindössze a mező messze hajlásában. Így távolról nézve olyan, mint valami elhagyatott mézeskalácsos sátor, a melynek tetőponyvájára hatalmas foltokat vetettek. A folt azonban itt vitészégi érmet jelent, esések, kalamitások, küzdelmek emlékét. Félnégy órára jár az idő, a mikor az első gépet kivonják a gyepről s a versenypálya közepén fölállított jelzőoszlopra fölrepül az indulást jelentő piros lobogó. A gép a hangárok előtti szelíd domboldaltól szalad neki a mezőnek s pár pillanat alatt már fönt zug-bug a levegőben, hogy jó óra hosszáig le se ereszkedjék. Rövid egymásutánban még három vászonmadár követi az elsőt. Hosszabb-rövidebb időközben egyik-másik leszáll, hogy helyette ismét új emelkedjék föl.

A közönség pedig lassan beletanul az aviatika mesterségébe, névről ismeri már a levegő hőseit, aggódik, lelkesedik értük, vitatkozik a gépek szerkezetén s betéve tudja a repülés tudományának műszavait. Egy-két nap és Budapest annyira megszokódik a repülő szakértők száma, hogy ebben elsők leszünk az egész világon.

Öt óra felé hirtelen haragos felhők torlódtak a mező fölött s heves szél kerekedett. A kö-

zönség ijedten menekült, a hol tudott, a fedett tribünökre, de a veszedelem a mint jött, oly gyorsan elmult, az eső éppen hogy harmatosra permetezte a versenytér fűvét. Öt óra után érkezett ki József királyi herceg és felesége, Augustus hercegasszony is, a kiket a katonabanda ma is a Gotterhaltéval üdvözölt. A fenségeknek nem volt ma szerencsájük, mert egy negyed hat órától háromnegyed hétig a fölénykült szél miatt nem volt repülés. El is unták a várakozást s egy órai tétlen várakozás után elhagyták páholyukat s elhajtottak.

Alig hogy eltávoztak, ismét egy sereg aviatikus szállt a levegőbe a díjakért. A mai nap hőse az orosz Efimov volt, a ki csaknem háromszáz méter magasságban kerengett vagy negyed-órát. Hatalmas gépe alig látszott nagyobb, mint egy jókora japán legyező. Ma legtovább

SEMLER J. csász és kir. udv. szállító

Budapest, Deák Ferenc-utca és Bécsi-utca sarok.

Raktárra érkeztek a legújabb angol gyapjuszövetek, alpaca lüszterek, vásznak, angol plaidok, gyapjú aeroplán színekben. — Minták kívánatra.

volt a levegőben a belga Kinet, a ki két ízben csaknem két óra hosszáig kerepelt gépével a magasban.

Sajnos, a mai nap sem mulott el baleset nélkül. A francia Chavez, ugyanaz, a ki tegnap százhatvan méter magasságu repülésével bámulatra ragadta a közönséget, lebukott s összetörte gépét. Neki szerencséje nem történt baja.

A verseny.

Ma ismét tizenhárom gép versenyzett egymással, a mi tekintélyes szám, mert a külföldi mitingen egy napra 6—8 szokott fölszállni. A mint egy kissé elült a szél, bár zivatarral fenyegetett az égboltozat, elsőnek a belga Kinet biplánját tölték a start helyére. 3 óra 46 perckor szökött föl s 10—15 méter magasságban negyven percig maradt a levegőben. A szél miatt nem győzte fizikai erővel, a melyet a kormányzás megkíván s ezért 4 óra 26 perckor leereszkedett. Jobb karja szinte megbénult az erőlködéstől.

Az orosz Efimov 4 óra 13 perckor startolt biplánjával s huszonkétszer megkerülte a pályát. Mivel egy ízben belülkerült egy pilónon, nem pályázhattott mai repülésével a távolsági versenyre, hanem csak az időtartam- és sebesség-versenyre. 5 óra 18 perckor ért földet.

A közben, míg a közönség Efimov repülésében gyönyörködött, Chavez 4 óra 16 perckor startolt a magassági versenyben. Alig tett meg a levegőben néhány száz méternyi utat, midőn 5—6 méternyi magasságban az első fordulóhoz érkezett. Ott hirtelen megbillent s bár megállította a motort, az aero-

Kerti abrosz

kittűnő minőségben, igen szép színekben 2 korona 75 fillér rendkívül előnyös árban kapható

KUNZ ÁRUHÁZ Deák Ferenc-utca 10. szám.

plán mégis földre zuhant. Chavernek nem esett baja, de biplánja annyira megrongálódott, hogy ezen a mitingen aligha szerepel többé a neve. Összetörtött a szánkótalpa, a légszavar száz darabra szakadt és szilánkjai elszaggatták az alsó vászonfelületet; az aeroplán faváza is összetöredezett.

Ötödik óra előtt még Wienziers monoplánja és Engelhard biplánja akart fölszállni, de alig egy-két pernyi repülés után kiállt a versenyből. Jullerol biplánja alig hagyta el a földet, máris leereszkedett, mert motorja nem volt rendben. Varhalovszki hasonlóképpen járt. Paulhannak ma sem volt kedve a hosszabb repülésre; 10—12 percig maradt a levegőben s ez alatt tíz kilométerre megnyerte a napi sebességi díjat. Pischof 4 óra 49 perctől 5 óra 17 percig maradt a levegőben monoplánjával s második lett a sebességversenyben.

Most másfél óras szünet következett, mert vilámlott és menydörgött s várni kellett a zivatartelhektívonulására.

Már esteledett, fátyolos köd kezdett terjengeni a mezőségen, a mikor 6 óra 45 perckor a szorgalmas és megbízható Kinet másodszor is fölszállt s egyenletes repüléssel 10—20 méter magasságban mindaddig

RADÓ ALADÁR

a főváros előkelő és legnagyobb bluz- és pongyola-áruháza

Belváros, Bécsi-u. 5.

(Deák Ferenc-utca sarok)

Elismert szolid áruház!

a levegőben maradt, míg csak véget nem ért a mai versenyidő. Egy óra utával huszonegyszer kerülte meg a pályát.

Ismeretlen nagyság tűnt föl a budapesti levegőben a német Wagner személyében, a ki Blériot-szerű monoplánján 7 órakor szállt föl és általános tetszés mellett 7 óra 56 percig maradt a levegőben, tizenhatszszor megkerülve a pályát.

Szenzációs volt a budapesti verseny legnépszerűbb alakjának, Efimovnak második fölszállása. Ezuttal a magassági díjra pályázott. Öt kört 30 méter magasságban tett meg, azután csodálatot keltő módon egyre magasabbra hágott. Csakhamar 100, majd 200 méter magasságban uszott, míg végre csaknem 300 méternyre járt fölöttünk. 7 óra 4 perckor kezdődött az útja és 7 óra 32 perckor ereszkedett le hosszan elnyúló lejtőn. A közönség harsányan éljenzett és tapsolt a fiatal orosz aviatikusnak.

— Az volt a tervem, hogy meg sem állok hat száz méterig. — mondotta munkatársunknak — de szerencsétlenségemre olyan füstfelhőbe burkoltak a köbányai serfőzők, hogy elvesztettem a tájékozóképességemet. A mikor a magasban keringtem, egész Budapestet láttam és gyönyörködtem a csodaszép, tűzpontos panorámában.

Hét és nyolc óra között Bougier is röpült egy-két percig, de motorhiba miatt kénytelen volt leszállani. Frey megkísérelte leverni Efimov magassági rekordját, de ma még száz méterig sem jutott föl, holott tegnap 185 méternyre fölemelkedett. Bielovucic néhányszor végiggurult a pályát.

Elszomorító, hogy bár tizenhét magyar aviatikus is nevezett a versenyre ma még csak a színűket sem láttuk.

Az eredmény.

Időtartam-verseny. 1. Efimov 1 óra 14 perc, 17 és háromtized másodperc. 2. Kinet, 1 óra 10 perc, 10 másodperc. 3. Wagner, 52 perc, 6 másodperc. 4. Pischof, 29 perc, 20 másodperc.

A napi ezer koronás első díjat Efimov, a napi négyszáz koronás második díjat Kinet kapta.

Távolsági verseny. 1. Wagner, 57 kilométer 160 méter. 2. Kinet, 48 kilométer és 340 méter. 3.

A napi ezer koronás első díjat Wagner, a napi négyszáz koronás második díjat Kinet kapta.

Magassági verseny. 1. Efimov, 255, 2. Frey Alfréd, 77 méter.

A napi ezer koronás első díjat Efimov, a napi négyszáz koronás második díjat Frey kapta.

Gyorsasági verseny. 1. Wagner 8 perc 46 másodperc (10 kilométerre). Óránként 68.4 kilométer.

HELIOS automobilforgalmi részvény-társaság.

Budapest, V., Bálvány-utca 12. sz.

Montigny gróf és Croquet igazgatók vezetése alatt

aviatikai osztály.

Blériot, Voisin, Farman repülőgépek.

RENAULT, OPEL, automobilgyár és BÜSSING-teherautóautó kizárólagos vezérképviselete.

Telefon: 91-57. és 73-65.

„GÓLYA”-ÁRUHÁZ

Bosnyák Bleier Izsó

Budapest, VI., Nagymező-utca 12. szám

(az Andrássy-ut mellett).

Külön férfi-divatosztály!

Külön női-divatosztály!

Külön baby kelengyeosztály!

Képes nagy árjegyzék és mintagyűjtemény ingyen és bérmentve.

Szigorúan szabott előnyös árak!

RIVOLI

**fényképezési és
festészeti műterem**

VII., Rákóczi-ut 30.

2. Paulhan 8 perc 53 és háromtized másodperc. (67.5 kilométer).

A napi ezer koronás első díjat Wagner a napi négyszáz koronás díjat Paulhan kapta.

Megjegyezzük, hogy a távolsági versenyben Kinet eredményét erősen megnyesték, mert több ízben belül került a jelző oszlopon.

AVIATIKAI HIREK.

— **Repülőgépen Győrbe és vissza.** A Magyar Aero-Klub a belügyminisztertől engedelmet kért arra, hogy június 7-én, 10-én és 13-án repülőversenyt tartson Budapest és Győr között. A belügyminiszter a kért engedelmet megadta s a szükséges biztonsági intézkedések megtételére utasította az illető hatóságokat, még pedig a székesfővárosi államrendőrség főkapitányát, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Esztergom, Fehér és Győr vármegyék és Esztergom, Komárom és Győr városok polgármestereit és a csendőrséget. — Mint értesülünk, holnap, kedden délután $1\frac{1}{2}$ órakor két versenyző, a német *Engelhardt* és a bécsújhegyi *Etrich* startol a győri utazási versenyre. A föltételek szerint utjukat megszakíthatják, de esti $1\frac{1}{2}$ órára vissza kell térniök a budapesti repülőtérre. Győrről 45 perccel időzhetnek. Az ut oda-vissza körülbelül kétszáz kilométer.

— **Farman balesete.** Párisból jelentik nekünk: Farman Maurice ismert aviatikus tegnap a francia automobil-klub titkárával együtt felszállott repülőgépén. A mikor már le akart szállani, a repülőgép magasra nőtt lucernába került, a hol akadályozva lévén a mozgásban fölborult s a két aviatikust maga alá temette. Mindketten súlyos sérülést szenvedtek.

— **Latham.** Mint értesülünk, holnap, kedden *Latham* is sorompóba lép. Gépét, a mely tudvalevően tegnap megsérült, már teljesen rendbe hozta s holnap indul a magassági versenyben. Reméli, hogy leveri Paulhan eddigi rekordját (1250 méter).

AVIATEUR—AVIATIKUS KERINGŐ Irta: P. Nagy Albert

megjelent és kapható **Rozsnyai Károly** könyv- és zenemű-kereskedésében: Budapest, Múzeum-körút 15. szám.

Ingyen-árjegyzékek: szépirodalmi művekről, zongora-, hegedű-, orgona- és harmonium-kottákról, a zeneakadémiai tananyagról.

— **Paulhan Zsélyi repülőgépénél.** Paulhan Budapestre való érkezése után rögtön értesült Zsélyi Aladár katasztrófájáról s legelső útja a szerencsétlenül járt magyar aviatikus repülőgépének romjaihoz vitte. Apróra megnézte a zseniális szerkezetű gép maradványait és sajnálatát fejezte ki a kiváló aviatikus lezuhanásán. Miután megmagyarázták előtte a tönkrement gép szerkezetét, kijelentette, hogy a repülés történetében nagy jövő vár Zsélyi alkotására.

— **A mentők.** A mentők már délben tizenkét órakor vonultak ki Kovács Aladár dr. királyi tanácsos, igazgató vezetésével három automobilbal és nyolc mentőkocsival, huszonhat orvossal és hatvan mentővel. Nyomban a megérkezés után megkezdtek a mozgó-örsegek elosztását. Összesen öt örséget állítottak föl, egyet a tíz, egyet az öt, egyet a két és egyet az egykoronás helyre. Az ötödik örség, a főörség, a melyet Kovács igazgató személyesen vezetett, a husz koronás helyen, közvetlenül a hangárok előtt volt föllálítva. Az első örséget Lénárd dr., a másodikat Löbl dr., a harmadikat Rajna dr., a negyediket Körömczy dr. főorvosok vezették.

Noha igen napsütéses, meleg idő volt, az egész délután tartó szél annyira enyhítette a nap hevét, hogy az első napon napszúrás nem fordult elő. A versenyterlen összesen harminckilenc esetben nyújtottak első segítséget a mentők. Nagyreszt ájulási esetek voltak, három sérülés volt, a mely abból eredt, hogy a két koronás helyen az emberek megmarkolták a szöges drótot. Ezeknek sérülése jelentéktelen volt.

Valamivel súlyosabb baleset történt a repülő-

verseny területén kívül, a Belső Jászberényi-ut mellett elhúzódó vasuti töltésen. Ott csoportosult ugyanis az ingyen-publikum, melynek száma, rendőri becslés szerint, meghaladta a harmincezt. Olyan nagy volt itt a tolongás, hogy az emberek szinte egymás hátán állottak. Ebben a nagy tolongásban azután egy asztaloslegényt lelöktek a töltésről, úgy hogy mind a két lába eltörtött. A mentők a Rókus-kórházba szállították.

A repülőverseny rendezőségének gondossága annyira terjedt, hogy nemcsak az első segítség nyújtására gondolt, hanem arra is, hogy ott a helyszínen operációkat is végre lehessen hajtani. E célból megkérték Boross Ernő dr.-t, hogy rendezzen be ott egy műtőszobát. Ez meg is történt s első ilyen eset ez, hogy a gondosság annyira kiterjedt, hogy súlyosabb sérülésekre is számítva, műtőasztallal, antiszeptikus szerekkel és minden egyéb kellékkel ellátott operációs szobát rendeztek be. A műtőszobában Boross Ernő dr., a Kereskedelmi Kórház műtőorvosa állandóan permanenciában van, úgy hogy ha egy súlyosabb kimenetelű lezuhanás történik, vagy a közönség között esik valakinek súlyosabb sérülése, a szükséges operációt azonnal végrehajthassák.

EPSTEIN — BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 40. sz.
KOBRAK cipőkülönlegességek.

— **Először repülőgépen.** A bécsi *Varhalovszki* Adolf testvére, *Károly* Budapestre érkezett, hogy végignézze bátyja fölszállását. Tegnap beleült bátyja gépébe és életében először fölszállott. Az első kísérlet már kiváló eredménnyel végződött, a mennyiben másfél kört minden baleset nélkül tett meg.

— **A repülőversenyek idegenforgalma.** A repülőverseny alkalmából rengeteg sok ember érkezett a fővárosba. A vasutak, hajók és egyéb közlekedő-eszközök csak úgy ontották az utasokat s az utóbbi öt nap alatt több mint negyedmillió ember jött Budapestre. A pályaudvarokon érkeztek persze a legtöbben s a hivatalos rendőri jelentések szerint a keleti pályaudvaron az utolsó öt nap alatt 93.613 ember, a nyugati pályaudvaron ugyancsak öt nap alatt 126.696 utas érkezett, a déli vasút pályaudvarán ugyanekkor érkezett utasok száma 10.749 volt. Az aviatikai verseny külföldi vendégei közül nagyon sokan érkeztek automobilon, úgy hogy a fővárosban most egész sereg külföldi automobil közlekedik. Több ezer ember érkezett hajókon. A főváros összes szállói egészen megteltek.

— **Osztárak rekord.** Bécsújhegyről jelentik: *Wiesenbach* pilóta ma Lieben-Wright-féle repülőgépén leverte Ausztria eddigi hosszú-uti rekordját, a mennyiben 1 óra 34 perccig repült, átlag 10—30 méter magasságban. Nemcsak a repülő-téren át lebegett, hanem Theresienfeld fölött, sőt Weitzkersdorf első háza fölött is elhaladt, majd nyugodtan leszállt hangárjához.

**= Magyar vonatkozású =
emléktárgyak**

Albumok Budapestről

Képes levelezőlapok

Szénásy Béla

csász. és kir. udvari szállító
; levélpapír áruhaza:

19., Ferenciek-lere 9.

(Kossuth Lajos-utcai oldal.)

— **Hamis jegyek.** Miután a verseny első napjaiban a rendezőség azt tapasztalta, hogy ismeretlen emberek hamis jegyeket hoznak forgalomba, fölhívja a közönség figyelmét, hogy az utcán és ugynevezett alkalmi elárusítóktól ne vegyenek jegyet, hanem csakis a rendes elárusító-helyeken. Ma a rendezőség több ilyen hamisított jeggyel jelentkező látogatót szőlított föl igazolásra s több olyan ember ellen, a kik bűnös manipulációt üztek, megindította az eljárást. Ugyancsak a mai nap folyamán a rendőrség több szürke karszalagos alkalmazott ellen, a kik idegen névre kiállított igazolvánnyal jöttek be eljárást indított. A rendezőség figyelmezteti a közönséget, hogy ilyen igazolványt se pénzért, se ingyen el ne fogadjon, mert kellemetlen következményekben részesülhet.

Ne vegyen látcsövet, lorgnettát,

**migraktáromat (választékmat)
— meg nem tekintette. —**

Klein Dezső optikus
Budapest, Kecskeméti-utca 14. szám.

— **Repülőverseny Nyiregyházán.** *Nyiregyházáról* írják: A Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület ez év szeptember havában tartandó jubiláris mezőgazdasági és ipari kiállításának ideje alatt a Magyar Aero-Klub repülőversenyt rendez Nyiregyházán. A versenyre már több híres külföldi aviatikus ígérte meg részvételét, köztük *Latham* és *Paulhan*.

— **A lakás-bérlet.** A budapesti aviatikai versenyre érkezett vidéki és külföldi közönség elszállásolásáról a székesfővárosi polgármester főnhatósága alatt működő elszállásoló bizottság gondoskodik, a melynél elegendő számú lakást jegyeztek elő az idegenek számára.

— **Faludi László** bluzok, ruhák, aljak, pongyolák divatáruháza Budapest, VI., Andrássy-ut 48., tudatja a hölgyvilággal, hogy a repülőverseny alkalmával remek madeira, himzett batiszt és japán bluzok óriási választékban vannak raktáron, valamint mindenféle divatcikkben tulzufolt raktár, fehér vászonruhák, pongyolák, kosztümök a legelegánsabb kiállításban. Divatlap ingyen. Telefon 162—72.

Pincefelszerelési cikkeket vásároljunk

NAGY IGNÁC-nál, Károly-körút 9. sz.

Borszivattyúk, gumicsövek, rézcsapok, palackdugasztók, kupakolók, szűrőkészülékek, boros palackok, parafadugasztók, borsajtók, szőlőzúzó, erjesztő tölcselek, fafedények, permetezők nagy raktára.

— **A nemzetközi repülőversenyek** egész ideje alatt a székesfővárosi közlekedési omnibusz-társaság a közönségnek a Bazilikától a versenyterre való kényelmes és gyors szállítására 20 személyes auto-omnibuszokat járát, a melyek a budapesti Podvinecz és Heisler cég *Phoenix automobil-gyárában* készültek, a mely cég igazán uttörő hazánkban ezen a téren; ugyanezen cég gyárából kerültek ki a Svábhegyen közlekedő, közföltűnést keltő autobuszok. Ezen hírünk közlésével tartozunk a magyar iparnak és vállalkozásnak, a mely megérdemli, hogy ennyivel is adózzunk neki.

— **A repülőgép** iránt érdeklődők figyelmét fölhívják az *Etrich-repülőgépnek* lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

— **A repülőversenyre** fölránduló hölgyek szíves figyelmét fölhívjuk *Radó Aladár*, a főváros előkelő, legnagyobb bluz- és pongyola-áruházára Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sarok, a hol a legizlésebb áruk rendkívül előnyös árakban szerezhetők be.

ETTRICH

repülőgépei

és alkatrészei.

Repülőgépek és repülőgép-motorok, mindenféle rendszerűek, Drzeviecki-csavarok, repülőgép-alkatrészek, aeroplan-szövetek azonnal szállíthatók.

Az „Etrich“-repülőgépek

vezérképviselte Magyarországon és Ausztrián részére

Office d'Aviation

WIEN, I., Stubenring 6.

Telefon 22945 interurbán.

A repülőverseny ideje alatt található:
Budapest, Brisztol-szálló.

Legjobb férfi- és gyermekruha bevásárlási forrás:

Kohn Heilmann és Fiai

cs. és kir. udv. szállítóknál

Budapest, IV. kerület, Károly-körút 12.